

Evaluatie inclusie agenda Tynaarlo mei – december 2017

werkgroep inclusie agenda, februari 2018

Met het van kracht worden van het VN verdrag van de Verenigde Naties inzake de rechten van mensen met een beperking in Nederland (14 juli 2016), is Nederland verplicht om dit verdrag na te leven en zich in te zetten voor een inclusieve samenleving, een samenleving waarin mensen met een beperking hun eigen keuzes kunnen maken en gewoon mee kunnen doen. Ook gemeenten dragen in verschillende opzichten de verantwoordelijkheid voor de naleving van dit verdrag, zowel direct (eigen taken) als indirect (bewustmaken en stimuleren van anderen). Door Kamerleden is begin 2016 geamendeerd op de ratificatiewetgeving. Daarmee is de opdracht aan de lokale overheid verder aangescherpt. Onder andere wordt van gemeenten verwacht dat men op één of andere manier gestructureerd werkt aan haar verantwoordelijkheden in deze. Daarmee is de term “inclusie agenda” in omloop gekomen. Op 15 februari 2017 organiseerde de initiatiefgroep burgerparticipatie samen met het VN panel Tynaarlo in Zuidlaren een masterclass over dit VN-verdrag. Deze masterclass had enerzijds het doel om ambtenaren vanuit verschillende domeinen, raadsleden en adviesraadsleden te informeren en anderzijds om in verschillende groepen te discussiëren over verschillende onderwerpen die raken aan het verdrag. Tijdens een deel van de avond werd input opgehaald dat als aangrijpingspunt diende voor het opstellen van zo'n inclusie agenda. In mei 2017 heeft het college van B&W ingestemd met de notitie ‘Stapje voor stapje op weg naar een inclusieve samenleving’ en het voorstel om te experimenteren met de inclusie agenda. Eind 2017 zijn de ervaringen tot dusver geëvalueerd door de direct betrokkenen. Dit verslag verwoordt die ervaringen en doet een aantal suggesties voor de toekomst.

We nemen aan dat u met de hierna genoemde documenten bekend bent, om deze evaluatie goed te kunnen volgen.

- Notitie “Stapje voor stapje op weg naar een inclusieve samenleving” dd. 13 april 2017
- Voorstel “stapje voor stapje” College inclusie agenda met bijlage
- Besluit B&W Tynaarlo op voorstel “stapje voor stapje”. dd. 2 mei 2017
- Brief over het besluit “stapje voor stapje” aan de Gemeenteraad dd. 2 mei 2017

Organisatorisch. Conform het voorstel hebben drie personen zich gebogen over de inclusie agenda. Voor één onderwerp sloten nog twee mensen in de zomer tijdelijk aan. Samen vorm(d)en zij de “werkgroep inclusie agenda”.

- Mw. Sanne Meijerink, beleidsadviseur sociaal domein gemeente Tynaarlo
- Dhr. Hendrik Jan Menninga, lid VN panel Tynaarlo
- Dhr. Jeroen Veltheer, deskundige VN verdrag en inwoner gemeente Tynaarlo
- (tijdelijk) Mw. Derktje ter Steege, lid VN panel Tynaarlo
- (tijdelijk) Dhr. Jasper Oenema, student rechten Hanze Hogeschool Groningen

Inhoud inclusie agenda Tynaarlo.

De werkgroep heeft in mei 2017 op basis van de aangehaalde notitie een selectie gemaakt van onderwerpen om mee te experimenteren. De ontwikkelingen op deze onderwerpen zijn onderwerp van deze evaluatie:

- A. **Bewustwording en betrokkenheid gemeentelijke organisatie.** Bewustwording (2) van en betrokkenheid (1) bij wensen van kwetsbare burgers in de gemeentelijke werkorganisatie bevorderen. En daarmee een beter samenwerkingsklimaat bewerkstelligen tussen kwetsbare burgers en gemeenteambtenaren.
- B. **Project afdeling Fysiek.** Een project van de afdeling Fysiek dat past bij het op het onderwerp Toegankelijkheid (4) verzamelde materiaal. En daarbij dan actief (kwetsbare) burgers en andere belanghebbenden vroegtijdig in het proces betrekken en het gezamenlijk oppakken.
- C. **Onderwijs.** Tijdens de masterclass zijn in meerdere groepen en van met verschillende invalshoeken punten m.b.t. de toegankelijkheid van het onderwijs (3) binnen de gemeente aan de orde gekomen.
- D. **Nieuwe website gemeente.** Het VN panel volgt de ontwikkeling van de nieuwe gemeentewebsite (NB2) in verband met de vereiste toegankelijkheid. Er zijn eerder al afspraken gemaakt en suggesties besproken om hier actief aan bij te dragen.

De nummers tussen haken () verwijzen naar onderwerpen uit de notitie "Stapje voor stapje". Niet alle onderwerpen zijn dus ter hand genomen. En per onderwerp is voor een specifieke focus gekozen. Ook na de zomer bleken de vier genoemde onderwerpen meer dan voldoende oefenstof te bieden. In de bijlage staan alle onderwerpen van de inclusie agenda op een rij.

Bovenstaande vier onderwerpen zijn bewust gekozen. Samen vormen ze een afgewogen geheel. Moeilijke (C) en minder moeilijke (D) onderwerpen. Voorwaardelijke activiteiten (A) om een fundament onder de inclusie agenda te krijgen voor andere onderwerpen. Onderwerpen binnen (B en D) en buiten (C) de directe gemeentelijke invloedssfeer. Meer concrete (B) en actuele (D) zaken en dingen die tijd en/of onderzoek vragen (A en C). Samen zijn de vier focusonderwerpen gevarieerd en daarmee leerzaam als geheel.

Andere relevante ontwikkelingen

Onderzoek passend onderwijs. Voor de begrotingsbesprekingen op 20 juni 2017 is een motie voorbereid om het volgende onderzoek te doen: "Hoe inclusief is het onderwijs in gemeente Tynaarlo voor iedereen, hoe dicht naderen we art. 24 VN verdrag". De wethouder heeft toegezegd door een externe partij onderzoek te laten doen naar passend onderwijs.

De burger aan boord. Op 26 september 2017 heeft de gemeenteraad ingestemd met de nieuwe participatievorm binnen het sociaal domein. Het doel van de nieuwe vorm is om inwoners vroegtijdig te betrekken bij de ontwikkeling van beleid en het oplossen van maatschappelijke vraagstukken en is beschreven in de notitie 'De burger aan boord'. Om de participatie te stimuleren en faciliteren is een platform ingesteld met zowel inwoners als ambtenaren van de gemeente, het Platform Burgerparticipatie. Ook het VN-panel is betrokken bij deze ontwikkeling. Dit platform vervangt de Wmo-adviesraad en Cliëntenraad, die per 1 oktober 2017 zijn opgeheven. De wettelijke adviesfunctie wordt hiermee in Tynaarlo op een andere manier ingevuld.

Resultaten inclusie agenda per 31-12-2017

Hierna beschrijven we de vier onderwerpen op de inclusie agenda. We besteden aandacht aan de aanleiding, het belang, het verloop en een blik naar de nabije toekomst.

Ad A. Bewustwording en betrokkenheid gemeentelijke organisatie. Er zijn verschillende aanleidingen voor dit onderwerp. Gebrek aan bewustzijn van het VN-verdrag en het VN-panel en betrokkenheid bij het leven van mensen met een beperking en het betrekken van inwoners en het VN-panel bij gemeentelijk beleid en plannen. Verbetering van de bewustwording en betrokkenheid vanuit de gemeentelijke organisatie is noodzakelijk voor de uitvoering van de inclusie agenda en het werken aan een inclusieve samenleving.

Een algemeen bekend probleem in belangenbehartiging is het “niet gehoord worden”. Het uitblijven van een beargumenteerde reactie op adviezen of werkzaamheden of betrokkenheid in een laat stadium zorgt voor teruglopend enthousiasme van inwoners om hun ervaring of deskundigheid in te zetten. In de drie bestaansjaren van het VN panel is dit effect ook duidelijk merkbaar. Dit komt ook doordat adviesrollen vaak in een afrondend stadium van besluit-/ planvorming een plaats hebben en soms een indirecte werking hebben. Het besluit van de gemeenteraad over het vroegtijdig betrekken van inwoners bij beleid en vraagstukken (De burger aan boord) en de oprichting van het Platform Burgerparticipatie moet ervoor zorgen dat inwoners, inclusief inwoners met een beperking, vroegtijdig bij plannen worden betrokken. Daarnaast ziet het panel bij mensen die niet gewend zijn om te gaan met mensen met een ziekte of beperking, een zekere handelingsverlegenheid.

Omdat inclusie en het VN-panel raken aan vrijwel alle teams en bewustwording dus bij alle medewerkers noodzakelijk is, is besloten het thema te bespreken in het Managementteam op 27 juli 2017. Ter voorbereiding / ondersteuning is door de werkgroep een notitie opgesteld. In de MT-vergadering is akkoord gegaan met de voorstellen om medewerkers via de teambriefings / teamoverleggen te informeren en om bij het opstellen van nieuw beleid (wat raakt aan toegankelijkheid en inclusie) te kijken welke rol het panel kan en wil hebben en ze vroegtijdig in het proces te betrekken. Als aanpak is gekozen om alle teams tijdens een briefing kennis te laten maken met leden van het VN panel. Er hebben zes gesprekken plaatsgevonden: Vastgoed (2/10/17), Mens & Maatschappij (19/10/17), Team HCI (16/11/17), Gemeentewerken (7/12/17), Publiekszaken & Veiligheid (14/12/17) en de Sociale teams en toegangsteam jeugd (11/1/18). Tijdens alle kennismakingen was er een geïnteresseerd luisterend oor over en weer.

Tijdens de kennismakingen is ook verkend wat het panel voor het team en andersom kan betekenen. Bij alle ontmoetingen zijn contactafspraken gemaakt. En in enkele situaties zijn ook afspraken over een (eventueel) vervolg (Vastgoed en Publiekszaken & Veiligheid). De kennismakingen moeten in de ambtelijke organisatie er aan gaan bijdragen dat:

- De aandacht voor naleven van VN verdrag als vanzelf(sprekend) groter wordt,
- Er een (vroeg)tijdige vraag om adviezen / betrokkenheid bij planvorming ontwikkelt,
- Passende, tijdige, adequate en begrijpelijke respons op geleverde “adviezen” volgt en
- Barrières, om met zieken/beperkten in gesprek cq om te gaan, weggenomen worden.

Om de aandacht op het bestaan van mensen met een beperking te vestigen, is het VN panel er toe over gegaan om regelmatig op woensdagmiddag aanwezig te zijn in een vergaderkamer op het gemeentehuis. Aanwezigheid is duidelijk zichtbaar aan een banner. Hiermee hoopt het panel de beoogde effecten te versterken.

Om ook de bewustwording buiten de gemeentelijke organisatie te versterken is gestart met een artikel over de inclusie agenda op de website van de gemeente samen met de afdeling communicatie onder een voor het publiek meer begrijpelijke aanduiding "Meedoen mogelijk maken".

Werken aan bewustwording en betrokkenheid verschaft in de visie van de werkgroep de randvoorwaarden om constructief aan een inclusie agenda te kunnen werken. Het is daarmee een onderwerp dat lange tijd op de inclusie agenda zal moeten staan.

Ad B. Project afdeling Fysiek. Tijdens de masterclass in februari 2017 werd al door ambtenaren in de uitvoering van het centrumplan Vries geconcludeerd dat het veel beter zou werken wanneer het VN-panel en Visio de Brink in het plan-/tekenstadium goed betrokken waren geweest. Dit veronderstelt bij de werkgroep een goede ontvankelijkheid om aan de slag te gaan met een de afdeling Fysiek. Dit bleek in de loop van 2017 ook al uit de vraag om betrokkenheid bij de plannen voor de bouw van een nieuwe gymzaal in Tynaarlo. Exercities van de W3MT in het verleden en meer recent de heer Punt uit Vries en het VN-panel leren dat er rondom toegankelijkheid een en ander verbeterd kan worden bij verschillende MFA's in de gemeente. Ook illustratief voor dit onderwerp is de trapleuning van het gemeentehuis die kort geleden en in twee rondes is aangepast zodat ze de slecht of niet ziende traploper wél tot en met de laatste trede de weg wijst i.p.v. tot de (voor)laatste.

In het kennismakingsgesprek met medewerkers van het team Vastgoed is vastgesteld dat Tynaarlo het minimale niveau voor toegankelijkheid hanteert bij nieuwbouw. Dit komt doordat uitvoering wordt gedaan naar aanleiding van een bouwbesluit en er is geen norm vastgesteld voor toegankelijkheid die in bouwbesluit is verankerd. De werkgroep heeft met het team Vastgoed daarom de afspraak gemaakt een voorstel uit te werken over toegankelijk bouwbeleid binnen de gemeente. In 2019 te starten "design and build" projecten zouden hier bij uitstek geschikt voor zijn. In de werkgroep is in het najaar 2017 een notitie geschreven die tot de ontwikkeling van toegankelijk bouwbeleid moet aanzetten. Deze is medio december 2017 met het team Vastgoed gedeeld. In 2018 worden afspraken gemaakt over de toegankelijkheid bij nieuwbouw en de betrokkenheid van het VN-panel hierbij.

Toegankelijkheid van openbare ruimte en gebouwen met een openbare functie is een voor iedereen bekend en begrijpelijk onderwerp. Zichtbare ontwikkelingen op dit onderwerp hebben daardoor een groot uitstralings-effect, je kunt er veel mensen het belang van toegankelijkheid¹ goed mee onder de aandacht brengen en daarmee bewustwording en betrokkenheid van burgers, ondernemers en andere organisaties versterken.

Een student Facilitair Management van de Hanze Hogeschool Groningen - met een belemmering in zijn communicatiemogelijkheden (stotteren) - voert op dit moment een afstudeeronderzoek uit over toegankelijkheid van gebouwen met een openbare functie (in Tynaarlo). Er wordt gekeken of deze student na zijn afstuderen meer voor het panel kan betekenen.

Ad C. Onderwijs. Toegankelijk onderwijs is één van de onderwerpen op de inclusie agenda omdat het tijdens de masterclass in meerdere gespreksgroepen aan de orde kwam. Dit gaf niet direct concrete op te lossen knelpunten aan. Daarom is besloten om in september en oktober 2017 bijeenkomsten

¹ Het blijft natuurlijk zo dat het begrip toegankelijkheid in de context van het VN verdrag niet tot de fysieke omgeving beperkt is. Ook toegang tot werk en school, recreatiemogelijkheden en festivals voor iedereen, lid kunnen zijn van een sportvereniging naar keuze en informatie kunnen begrijpen valt onder toegankelijkheid.

te organiseren voor het onderwijs in Tynaarlo, zowel voor het basisonderwijs als het voortgezet onderwijs en ook een stukje middelbaar beroeps onderwijs.

In elke kern (Zuidlaren, Vries en Eelde) is een bijeenkomst voorbereid. Doelen van de bijeenkomst:

- het onderwijs informeren over het VN-verdrag en hoe het verdrag in verhouding staat tot passend onderwijs,
- de scholen te informeren over de inclusie agenda, de ambities van Tynaarlo op het gebied van inclusie en wat scholen van daaruit van de gemeente kunnen verwachten en
- ophalen welke knel- en verbeterpunten rondom passend / inclusief onderwijs bestaan.

Ter voorbereiding op de voorgenomen ontmoetingen met de scholen heeft de werkgroep een klein kwantitatief onderzoek laten doen naar beschikbare informatie die raakt aan het thema passend / inclusief onderwijs in Tynaarlo. Het verslag van dit onderzoek is als bijlage toegevoegd.

Alle scholen zijn per brief namens het College van B&W uitgenodigd voor één van de drie bijeenkomsten. Door het uitblijven van aanmeldingen zijn alle scholen na gebeld. Omdat ook dit niet heeft geleid tot voldoende aanmeldingen, is uiteindelijk besloten om de bijeenkomsten te annuleren. Redenen vanuit de scholen waren onder andere: geen tijd/ruimte, dat het onderwerp niet dusdanig speelt of geen prioriteit heeft en natuurlijk de staking in het basisonderwijs (werkdruk). Met de scholen, die wel hun interesse in het onderwerp kenbaar hebben gemaakt, is geprobeerd om alsnog bij elkaar te komen. Ook deze afspraak is niet door gegaan door afmeldingen. Toen is besloten om het onderwerp bij de scholen eerst te laten rusten, om geen frustratie te veroorzaken.

In 2018 wordt gekeken hoe dit onderwerp verder wordt opgepakt en gekeken of eventueel kan worden aangehaakt bij andere plannen, bijvoorbeeld het onderzoek vanuit de gemeente, dat in juli 2017 aan de gemeenteraad is toegezegd.

Ad D. **Nieuwe website gemeente.** Het VN panel heeft zich in de winter 2016/17 laten scholen op het gebied van toegankelijke digitale informatie. Toen zij daarmee in het voorjaar Tynaarlo aansprak, bleken er al vrij concrete - opdracht was al aanbesteed! - plannen om de gemeentelijke website te vernieuwen. Een groot deel van de Nederlandse bevolking heeft (grote) moeite met het begrijpen of tot zich kunnen nemen van informatie. Denk niet alleen aan mensen die blind of doof zijn, maar ook aan laaggeletterden of woordblinden. Uit landelijk onderzoek blijkt dat veel gemeenten hier slecht op scoren. Ook omdat veel informatie die gemeenten verstrekken voor veel mensen van belang is. Het is daarom ook niet voor niets een belangrijk aandachtspunt in het implementatieprogramma van de Rijksoverheid voor het VN-verdrag.

Het VN panel heeft begin 2017 informatie uit de training verstrekt aan de projectleider voor de toekomstige website. Hierover is vervolgens een verhelderend gesprek gevoerd waarin verworven kennis verder is gedeeld. Met de uitgewisselde kennis is de opdracht aan de maker van de website gevoerd. Leden van het VN panel zijn samen met andere belanghebbenden bij twee ontwerpbijsenkomsten betrokken. Inmiddels is de bouw van de website in afronding en is daarbij voorzien in continu toezicht op de toegankelijkheidsaspecten. Het VN panel wordt begin 2018, in de toetsfase nogmaals betrokken.

Het oogmerk van Tynaarlo is ook om het Drempelvrijkeurmerk voor de nieuwe website te verwerven. Toegankelijkheid voor iedereen wordt daarmee een leidend principe voor de verdere ontwikkeling

en zal dat ook (moeten) blijven bij het onderhoud van de nieuwe website. Het betrokken projectteam is hier ook trots op en laat haar waardering voor de inzet van het VN-panel op verschillende manieren merkbaar blijken. Tijdens de ontwerpbijeenkomsten hebben panelleden bij andere betrokkenen van buiten de gemeentelijke organisatie het belang van toegankelijke digitale informatie kunnen benadrukken. Zo hebben we ook bijgedragen aan het vergroten van bewustzijn.

Constateringen

Als we het resultaat en het verloop van de activiteiten in 2017 van een afstandje bekijken, dan vallen ons de volgende dingen op:

- **Constructief.** De werkgroep is op geen enkele manier gestuit op onwil van mensen in de werkorganisatie. Mogelijk heeft de aanpak op het thema bewustwording en betrokkenheid (A) daar aan bijgedragen en idem de opstelling van het College. Maar het zijn de medewerkers met wie constructieve, open en eerlijke gesprekken zijn gevoerd. In direct contact is eigenlijk op geen enkele manier de weerstand gevoeld, waarvoor wel eens wordt gewaarschuwd.
- **Geen beleid.** Dat de gemeente geen expliciet beleid heeft inzake toegankelijkheid. Dit wordt door de werkorganisatie als een valide argument gezien om daar in het werk ook geen rekening mee te hoeven houden. Dit is vastgesteld op verschillende terreinen: nieuwbouw van gemeentelijk vastgoed, afgifte van vergunningen, inrichting van de openbare ruimte en het verstrekken van informatie aan inwoners.
- **Lange adem.** Er is veel doorlooptijd gemoeid met de gevolgde aanpak. Afspraken voor kennismaking met alle teams hebben 6 maanden geduurd. Communicatie en terugkoppeling laat regelmatig te wensen over. Het VN-panel constateert met haar activiteiten het uitblijven van eigenlijk vanzelfsprekende respons op afspraken of verzoeken (bijvoorbeeld m.b.t. het wandelpad in Zeijen en de toegankelijkheid van het gemeentehuis).
- **Behapbaar.** Het onderwerp VN-verdrag is oneindigheid omvangrijk omdat het alle aspecten van het leven van de inwoners van Tynaarlo omvat. De werkwijze van 2017 in werkgroepverband en met een afgebakend aantal agendapunten is goed bevallen. De beschikbare tijd van betrokkenen was voldoende in relatie tot de voortgang.
- **Uiteenlopende resultaten.** De nieuwe website van de gemeente (D) is een prachtig voorbeeld van hoe we met het onderwerp bezig zouden willen gaan. Het agenda item bewustwording en betrokkenheid (A) liep langzaam maar gestaag en is zeer belangrijk voor de langere termijn. De andere onderwerpen staan in zekere zin op pauzestand door niet beïnvloedbare factoren en in 2018 wordt gekeken hoe we verder gaan met deze onderwerpen. Hoe het onderwijs vanuit de gemeente/inwoners te motiveren lijkt buiten de invloedssfeer van de werkgroep te liggen.
- **Organisatievorm.** De externe betrokkenheid en die van het VN-panel bevorderen een brede kijk op onderwerpen. Een intern werkgroeplicid bevordert de betrokkenheid binnen het gemeentehuis. Tot dusver voelt het interne lid zich niet belemmerd door het feit dat ook energie wordt gestoken in onderwerpen die feitelijk buiten het eigen werkteerrein liggen.
- **Kwetsbaarheid.** In 2017 is de omvang van het VN panel sterk teruggelopen en verschillende panelleden kunnen maar beperkt continuïteit bieden. Daar zijn diverse plausibele redenen voor (ouderdom, gezondheid, andere prioriteiten, werk, niet tot zijn recht komen,).

En hoe kleiner het panel, hoe minder betrokkenheid bij ook de inclusie agenda. Dit hebben we in 2017 ook duidelijk gemerkt. Een beroep op de sociale teams, om het panel te helpen bij de werving van nieuwe leden, heeft tot dusver tot beperkte actie geleid, maar heeft nog geen resultaat.

Vijf aanbevelingen voor vervolg

De werkgroep heeft onderstaande aanbevelingen geformuleerd in het verlengde van haar ervaring met het tot dusver gelopen traject voor de inclusie-agenda.

1. Voortzetten uitvoering en werkwijze inclusie-agenda

Werken via een inclusie agenda ziet de werkgroep als een effectieve manier om de naleving van het VN-verdrag hanteerbaar en zichtbaar te maken. De agenda maakt concreet waar we in de gemeente met elkaar aan willen werken en wat prioriteit heeft. In de notitie 'Stapje voor stapje' is voorgesteld om niet eerst een uitgewerkt en concreet plan op te stellen, maar om in een kleine werkgroep gewoon aan de slag te gaan en een prioritering van de onderwerpen te maken. Deze werkwijze is door de leden positief ervaren. De werkgroep stelt voor om ook in 2018 op deze praktische weg verder te gaan. De werkgroep denkt dat de ingezette weg het beste is om uiteindelijk tot inzichten en maatregelen te komen die kunnen leiden tot een duurzaam gevoerde inclusie agenda. Deze evaluatie leert dat er op deze kleine en overzichtelijke schaal nog te weinig bereikt is om nu te stoppen. Daarnaast wordt aanbevolen om in 2018 te kijken of het goed zou zijn om de kwartiermaker rol te rouleren binnen de teams van de gemeente. "Willen werken aan inclusie" is belangrijker dan affiniteit met lopende onderwerpen, maar dat laatste helpt natuurlijk wel.

2. Nieuwe onderwerpen voor de inclusie-agenda

Geen van de opgepakte agenda items is nog volledig afgehandeld. Al zal dat met de vooruitzichten waarschijnlijk ook op 31-12-2018 gelden voor de onderwerpen A (Bewustwording en Betrokkenheid - gemeentelijke organisatie), B (Toegankelijkheid – Fysiek) en C (Toegankelijk onderwijs).

Om meer onderwerpen aan te kunnen, is het van belang dat mensen in de gemeentelijke werkorganisatie "eigenaar" van die onderwerpen worden. Uit de lopende agendapunten vloeien een aantal nieuwe (sub)onderwerpen voort. We stellen voor om die in 2018 als zodanig te adresseren en nemen ze als aparte agendapunten op (verbonden met de oorsprong).

Het vergoten van de werkgroep met panelleden om meer onderwerpen aan te pakken ligt niet voor de hand, gezien de status van het VN-panel. Het VN-panel is ook niet synoniem met de inclusie-agenda. Het VN panel is er om de gemeente te helpen invulling te geven aan een verplichting uit het VN verdrag: niets over ons, zonder ons. Het panel is zelf ook met onderwerpen bezig. We stellen voor om die ook op de inclusie agenda zichtbaar te maken.

Met de ratificatie van het verdrag in 2016 hebben gemeenten de opdracht gekregen om hun sociale beleid in lijn te brengen met het VN verdrag (zie bijlage amendement 35, van der Staaij). Om te voorkomen ongemerkt voorbij te gaan aan deze verplichting, zetten we haar op de inclusie agenda.

Als logisch vervolg op kennismaking met de gemeentelijke teams wil het panel in 2018 met medewerkers in gesprek om verbeterpunten te verzamelen met betrekking tot toegankelijkheid en het versterken van de inclusieve samenleving. Het gaat daarbij uitdrukkelijk om knelpunten die de teams zelf constateren en belangrijk achten om aan te gaan pakken. Deze onderwerpen kunnen vervolgens toegevoegd worden aan de inclusie-agenda.

3. Introductie bij nieuw college en gemeenteraad

In maart 2018 vinden de gemeenteraadsverkiezingen plaats en komt er een nieuw college en een nieuwe gemeenteraad. Van te voren kan niet voorspeld worden hoeveel continuïteit er zal zijn in zittende politici met affiniteit voor het onderwerp. Aanbevolen wordt om de inclusie agenda en het VN-panel een onderdeel te laten zijn in de overdracht aan de nieuwe gemeenteraad.

4. Afspraken borgen MT

Graag zouden we in 2018 meer doorloopsnelheid zien ontstaan op de inclusie agenda. De afhankelijkheid van bereidwilligheid van betrokkenen of het herinneren aan afspraken door werkgroep / panelleden is nog te groot. De werkgroep gaat er vanuit dat gesprekspartners de afspraken nakomen die zij met de werkgroep / panelleden hebben gemaakt en dat zij terugkoppeling geven. Dit blijkt nog niet vanzelfsprekend. De werkgroep beveelt daarom aan dat de voortgang van afspraken in relatie tot de inclusie agenda worden bewaakt, wanneer nodig door de managers of college/raad. Als dit niet gebeurt lopen we het risico dat betrokken inwoners / (meer) panelleden de moed opgeven uit frustratie. De inclusie agenda verzandt dan, net nu de Tweede Kamer voorstelt om gemeenten tot zo'n inclusie agenda te verplichten. Voorstel van het panel is om deze aanbeveling gezamenlijk met het managementteam concreet te maken.

5. Toegankelijkheid gemeentelijke website borgen

Op korte termijn wordt de nieuwe website van de gemeente opgeleverd. Het doel en de verwachting is dat de website bruikbaar is voor iedereen en dat daarmee het keurmerk Drempelvrij verworven wordt. Maar belangrijk is dat de website toegankelijk blijft. Veel onderhoud aan de content van de website gebeurt door medewerkers van de gemeente. Het is belangrijk dat de redacteurs van de website kennis krijgen over toegankelijkheid van informatie en dat zij weten hoe zij daar zelf voor kunnen zorgdragen in hun werk. Ook is van belang dat intern maatregelen worden getroffen om het resultaat van redactiewerk qua toegankelijkheid te bewaken. De werkgroep beveelt het College aan om toe te zien op passende maatregelen om de toegankelijkheid naar de toekomst te waarborgen.

Financieel

Om het werken aan de inclusie agenda snel op gang te krijgen is met de notitie "Stapje voor stapje" voorgesteld om resterende voor het VN-panel begrote/gereserveerde middelen beschikbaar te maken voor ontwikkeling van de inclusie agenda. Zo zijn in 2017 resterende middelen van 2016 ingezet. In de verslaglegging van het VN-panel over 2017 wordt dit inzichtelijk gemaakt.

Voor 2018 kan dezelfde constructie gevolgd worden. Ook in 2017 was er bij het VN-panel financiële ruimte, naar verwachting weer genoeg om de werkgroep voldoende te kunnen laten functioneren in 2018. Het beperkte budget dwingt de werkgroep er toe om te zorgen dat de werkorganisatie zelf zo veel mogelijk oppakt. Inclusie, het naleven van het VN-verdrag, hoort in de visie van de werkgroep bij en in het dagelijkse werk. Een nadeel van deze werkwijze is misschien dat het onderwerp gemakkelijk wordt gezien als "van het VN-panel".

Bijlage 1 : Inhoud inclusie agenda Tynaarlo

In de notitie 'Stapje voor stapje naar een inclusieve samenleving' is in steekwoorden de opbrengst van de masterclass VN-verdrag van februari 2017 gegroepeerd rond artikelen uit het VN-verdrag. Dit materiaal vormde het uitgangspunt voor de inclusie agenda Tynaarlo. Uit de onderwerpen is door de werkgroep een selectie van agendapunten gemaakt (A t/m D). In onderstaande tabel is de daaruit voortvloeiende inclusie agenda opgenomen. Ook de suggesties met effect op de inclusie agenda uit het evaluatieverslag zijn opgenomen.

Lokale Inclusie Agenda Tynaarlo 31-12-2017			
Nr.	Aanduiding / omschrijving	Betrokkenen	Status
A	Bewustwording (art. 8) en Betrokkenheid (art. 4-3 en 33-3) gemeentelijke werkorganisatie		(2 en 1)
A1	Kennismaking met gemeentelijke teams	Sanne Meijerink	Aangesloten bij teambriefings in 2017
A1a	Afspraak team Publiekszaken & Veligheid	Ralf Baars	Wacht op actie vanuit team
A1b	Presentatie Inclusie-Agenda	Team communicatie	aanbeveling
A2a	Horecaschouw VN-panel (Bewustwording en Betrokkenheid extern)	VN-panel	Presentatie bevindingen begin mei 2018
A2b	Planvorming toegankelijkheid horeca	VN-panel, gemeenteraad, B&W, horeca, politieke jongeren Groningen/Drenthe	Mei/juni 2018
B	Project afdeling Fysiek (Toegankelijkheid, art. 9)		(4)
B1	Beleid/afspraken maken voor toegankelijk bouwen	Vastgoed (Roderik/Wildrik) en werkgroep inclusie agenda	Afspraken gemaakt over vervolg
B2	Vorbereiden Design & Build project(en) 2019	Vastgoed (Roderik/Wildrik) en VN-panel	Eind 2018
C	Onderwijs (art. 24)		(3)
C1a	Bijeenkomsten over passend en inclusief onderwijs met scholen	Werkgroep inclusie agenda (+)	Gestopt na herhaalde pogingen
C1b	Vervolg gecancelde bijeenkomsten inclusief onderwijs	Werkgroep inclusie agenda en wethouder Berends	Starten begin 2018
C2	Onderwijs onderzoek	Wethouder Berends	Opgestart begin 2018
D	Nieuwe gemeentelijke website (Toegang tot informatie, art. 21)		(NB 2)
D1	Ontwikkeling toegankelijke website voor iedereen	Berend Kupers	Oplevering 1 april 2018
D2	Borgen toegankelijkheid nieuwe website / verwerven keurmerk Drenpelvrij		aanbeveling
E	Toegankelijkheid gemeentehuis (Toegankelijkheid, art. 9)		

E1	Schouw toegankelijkheid gemeentehuis	VN-panel (op verzoek van wethouder Berends)	Rapportage januari 2016
E2	oplossen / aanpakken 25 tekortkomingen toegankelijkheid gemeentehuis		Nog niet alles opgepakt.
F	Berijdbaar maken wandelpad Zeijen (Toegankelijkheid, art. 9)	Herman Kolker, initiatief VN-panel	Eerste helft zomer 2016 (geen respons)
NB3	Sociaal beleid gemeente in lijn brengen met VN-verdrag (amendement 35, vd Staaij)	Niet ingevuld	aanbeveling
5	Politiek leven, art. 29	Niet ingevuld	In de wacht
6	Gezondheid, art. 25	Niet ingevuld	In de wacht
a	Eigen regie, art.12	Niet ingevuld	In de wacht
b	Bejegening art.5	Niet ingevuld	In de wacht
c	Werk art.27	Niet ingevuld	In de wacht
d	Persoonlijke mobiliteit art.20	Niet ingevuld	In de wacht

Bijlage 2: "Zorg en onderwijs in Tynaarlo, feiten en cijfers", Floor Kaspers, 31 augustus 2017

Bijlage 3: amendement 35, vd Staaij bij ratificatie VN-verdrag